

VOOR EEN GOEDE SAMENWERKING IS EEN AANDEELHOUDERSOVEREENKOMST ESSENTIEEL

1. DE KEUZE OM SAMEN TE WERKEN

Ondernemers werken op allerlei manieren met elkaar samen. Zo kunt u met andere ondernemers aandelen houden in een gezamenlijke vennootschap. Bij het aangaan van de samenwerking is uw verstandhouding met de andere aandeelhouders goed. U heeft een gezamenlijk doel en de neuzen staan dezelfde kant op. Toch is het raadzaam om juist dan goede onderlinge afspraken te maken. Het komt vaak voor dat de onderlinge verstandhouding tijdens de samenwerking verslechtert. Dat kan grote gevolgen hebben. Als u de onderlinge afspraken vastlegt in een aandeelhoudersovereenkomst, kunt u veel problemen voorkomen.

2. BELANGRIJKE BEPALINGEN IN EEN AANDEELHOUDERSOVEREENKOMST

Het is belangrijk om goed na te denken over uw redenen van samenwerking. En over hoe u de samenwerking wilt vormgeven. Dat heeft namelijk gevolgen voor de inhoud van uw aandeelhoudersovereenkomst. Hier volgen enkele belangrijke onderwerpen die aandeelhouders vaak opnemen in een aandeelhoudersovereenkomst.

2.1 Besluitvorming

i *bestuursbesluiten*

Het is de taak van het bestuur om de vennootschap te besturen. Dat staat in de wet. Aandeelhouders spelen daarin geen rol. Dat is niet altijd wenselijk. Denk aan de situatie dat uw medeaandeelhouders ook bestuurder van de vennootschap zijn en u niet. Dan is het nuttig een lijst te hebben met bestuursbesluiten die voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering vereisen. Zo houdt u als aandeelhouder toch controle. Bijvoorbeeld over omvangrijke investeringen.

ii *besluiten van de algemene vergadering*

Om besluiten te nemen in de algemene vergadering is een gewone meerderheid genoeg. Dat staat in de wet. Maar als u minder aandelen houdt in een vennootschap dan uw medeaandeelhouder, is dat niet altijd wenselijk. U kunt dan weggestemd worden. Zo'n situatie voorkomt u door af te spreken dat de algemene vergadering sommige besluiten alleen mag nemen met een ruimere meerderheid.

Iedere aandeelhouder mag in beginsel bij het uitbrengen van zijn stem zijn eigen belang dienen. In cruciale situaties heeft uw medeaandeelhouder niet altijd dezelfde belangen als u. Wilt u voorkomen dat de algemene vergadering daardoor belangrijke besluiten niet kan nemen? Spreek dan af dat u in bepaalde situaties op een bepaalde manier moet stemmen (stemovereenkomst).

2.2 Deadlock

Stel dat u en uw medeaandeelhouder ieder evenveel aandelen houden. En dat u beiden bestuurder bent. Dan is de kans reëel dat u voor een bepaald voorstel stemt en de ander tegen. Dan valt er dus geen besluit (deadlock). Deadlock kan negatieve gevolgen hebben voor de activiteiten van de vennootschap en de waarde van uw aandelen. Om een deadlock te voorkomen, kunt u bijvoorbeeld afspreken dat u in zo'n geval een derde in de besluitvorming betreft.

2.3 Geschillenregeling

Als u de samenwerking wilt beëindigen, verkoopt u uw aandelen aan uw medeaandeelhouders. Of u koopt de aandelen van uw medeaandeelhouders. Als u het wel eens bent over wie verkoopt, maar niet over de prijs, dan kunt u een geschillenprocedure bij de rechtbank beginnen.

Als een aandeelhouder door zijn gedrag het belang van de vennootschap schaadt, kunt u een gedwongen overdracht eisen van de aandelen van uw medeaandeelhouder (uitstoting). Een aandeelhouder die door het gedrag van zijn medeaandeelhouders in zijn rechten of belang wordt geschaad kan van zijn medeaandeelhouders of de vennootschap eisen dat die zijn aandelen overnemen (uittreding).

Zulke procedures zijn lang, onzeker en kostbaar. Daarom kunt u beter een eigen geschillenregeling opnemen in de aandeelhoudersovereenkomst. Zo'n regeling wijkt af van de wettelijke geschillenregeling; er is maatwerk mogelijk. Zie over de geschillenregeling ook het *white paper 'Aandeelhoudersgeschillen: Wat kunt u doen als samenwerking verandert in tegenwerking?'*.

2.4 Exit

Meestal gaat u een samenwerking met iemand aan vanwege zijn persoon of zijn bijzondere kwaliteiten. Gaat uw medeaandeelhouder dood of failliet, dan kan u te maken krijgen met een nieuwe aandeelhouder, die deze kwaliteiten niet heeft. Een aanbiedingsplicht biedt uitkomst. U hoeft dan niet verder met iemand wiens verdienste u niet zo hoog schat.

2.5 Prijsbepaling

Stel, u moet of wilt uw aandelen verkopen aan uw medeaandeelhouders, maar u wordt het niet eens over de prijs. Of omgekeerd: als u de aandelen van uw medeaandeelhouders wilt of moet kopen. In dat geval is het goed als u vooraf duidelijke afspraken heeft gemaakt over een methode om de prijs te bepalen. Dat kan bijvoorbeeld op basis van een overeengekomen formule of door deskundigen. Ook wie die deskundigen zijn, kunt u vooraf afspreken. Ook kunt u overeenkomen welke methode of formule zij moeten toepassen.

2.6 Dividendbeleid

De algemene vergadering besluit of de winst wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders. Of voegt u die toe aan de reserves van de vennootschap? Misschien bent u het daarover oneens met uw medeaandeelhouders. Daarom is het goed om vooraf vast te leggen in welke situaties de winst (deels) aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd (dividendbeleid). Denk aan een bepaalde solvabiliteitsgrens of het halen van duidelijk omschreven targets.

2.7 Non-concurrentie

U kunt als aandeelhouder in een vennootschap ook aandelen houden in een vennootschap met concurrerende activiteiten. Datzelfde geldt voor uw medeaandeelhouders. Dat is niet altijd wenselijk. Het is daarom nuttig af te spreken in hoeverre dat is toegestaan. U kunt een verbod tot concurrentie beperken tot bepaalde activiteiten, maar ook in tijd en gebied.

2.8 Drag along en tag along

Soms wil een van de aandeelhouders zijn aandelen verkopen aan iemand die nog geen aandeelhouder is in deze vennootschap (een derde).

i *drag along*

U bent meerderheidsaandeelhouder en u wilt uw aandelen verkopen aan een derde. U wilt de vrijheid hebben om de aandelen te verkopen wanneer het u schikt en u wilt zelf de koper uitkiezen. Deze koper stelt de voorwaarde dat hij alleen uw aandelen wil kopen als hij ook de aandelen van de minderheidsaandeelhouders kan kopen. Hij wil een 100% belang verwerven, zodat hij geen rekening hoeft te houden met minderheidsaandeelhouders. Voor deze situatie is het nuttig een *drag along* overeen te komen in de aandeelhoudersovereenkomst. Dan mag u zonder toestemming van uw medeaandeelhouders uw aandelen aan een derde verkopen en tegelijkertijd uw medeaandeelhouders dwingen ook hun aandelen aan die derde te verkopen (vaak tegen dezelfde voorwaarden). Als meerderheidsaandeelhouder wordt u door een drag along beschermd. Uw medeaandeelhouder heeft een meeverkoopplicht.

ii *tag along*

Het omgekeerde kan ook aantrekkelijk zijn. U bent minderheidsaandeelhouder. Uw medeaandeelhouder kan zijn aandelen aan een derde verkopen. U wordt dan geconfronteerd met een nieuwe meerderheidsaandeelhouder. Dat wilt u niet. Voor die situatie kunt u een *tag along* overeenkomen. Uw medeaandeelhouder kan zijn aandelen dan alleen aan een derde verkopen als de derde ook bereid is uw aandelen te kopen tegen dezelfde prijs en voorwaarden. U, als minderheidsaandeelhouder, wordt door een tag along beschermd. U krijgt een meeverkooprecht.

3. AANDEELHOUDERSOVEREENKOMST vs STATUTEN

Statuten zijn bij een besloten vennootschap verplicht. De statuten regelen grotendeels de interne organisatie van de vennootschap. Ze zijn het spoorboekje van de vennootschap. Vaak vormt een aandeelhoudersovereenkomst een aanvulling op de statuten. Partijen hebben namelijk meer vrijheid in wat zij kunnen vastleggen in een aandeelhoudersovereenkomst dan in statuten. Daardoor is maatwerk mogelijk.

Andere verschillen tussen een aandeelhoudersovereenkomst en statuten zijn:

Statuten	Aandeelhoudersovereenkomst
De statuten moet u deponeren bij de Kamer van Koophandel, ze zijn dus openbaar. Iedereen kan ze opvragen.	Een aandeelhoudersovereenkomst hoeft u niet te deponeren, die is niet openbaar. Vertrouwelijke bepalingen kunt u dus beter opnemen in een aandeelhoudersovereenkomst.
Statuten moet u laten vastleggen in een notariële akte. Wijzigingen in statuten ook.	Afspraken tussen aandeelhouders kunnen partijen zelf vastleggen. Het is raadzaam een deskundige te raadplegen, maar dat is niet verplicht.
De algemene vergadering kan de statuten wijzigen. Niet alle aandeelhouders hoeven daarmee in te stemmen. De tussenkomst van een notaris is verplicht.	Een aandeelhoudersovereenkomst kan alleen aangepast worden als alle aandeelhouders instemmen.

4. CONCLUSIE

Om problemen in de toekomst te voorkomen, moet u goed bedenken waarom u wilt samenwerken en wat u wilt afspreken. Die afspraken kunnen heel uiteenlopend zijn. U kunt afspraken maken over de besluitvorming, maar ook over hoe u wilt omgaan met een deadlock situatie. Een geschillenregeling op maat kan lange en onzekere procedures voorkomen. Zo zijn er meer afspraken vast te leggen in een aandeelhoudersovereenkomst. Daarmee voorkomt u grotere problemen als u en uw medeaandeelhouder het onverhoopt over bepaalde onderwerpen niet eens worden.

april 2016

CONTACTGEGEVENS

Lisette van der Gun
Steins Bisschop & Schepel

E: gun@sbsadvocaten.nl
T: 070 – 331 88 99

DISCLAIMER

Dit *white paper* is met grote zorg samengesteld. Niemand kan hier rechten aan ontlennen. Steins Bisschop & Schepel B.V. is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van onjuistheid of onvolledigheid (in de meest ruime zin van het woord) van de informatie in dit *white paper*. Dit *white paper* is alleen bestemd voor informatiedoeleinden; het is dus niet aan te merken als (juridisch) advies in een individuele zaak.